MAKE IT FAIR

WIE WIL ER EEN TELEFOON VAN GOUD?

Jij natuurlijk! Wie wil dat nou niet? Maar wist je ook dat je mobiele telefoon het helemaal niet doet als er geen goud in zit? Een mobiele telefoon heeft wel **30 VERSCHILLENDE METALEN** nodig om te kunnen werken.

En wist je ook dat de elektronica industrie **ALSMAAR MEER ZELDZAME EDELMETALEN GEBRUIKT** om onze mobiele telefoons, laptops en MP3 spelers te kunnen maken? Veel van deze metalen komen uit mijnen in ontwikkelingslanden waar de arbeiders onder hele slechte omstandigheden moeten werken.

Onze honger naar de nieuwste elektronische snufjes is nauwelijks te stillen, en ook het milieu betaalt daarvoor een hoge prijs. Nikkel, kobalt, platina en palladium is nodig voor verschillende elektronische componenten. Deze metalen worden gedolven in Norilsk in Rusland. **DE LUCHTVERVUILING IS ER ZO ERG DAT EEN HELEBOEL KINDEREN AAN ERNSTIGE LONGZIEKTES LIJDEN**.

In de Democratische Republiek Congo **IN AFRIKA WERKEN ZO'N 50.000 KINDEREN**. Sommigen zijn niet ouder dan zeven jaar. Ze werken vele uren achtereen in de koper en kobalt mijnen, zonder beschermende kleding. Veel van de mijnwerkers in Congo verdienen minder dan 2 euro per dag. In andere gebieden worden hele dorpen verplaatst om ruimte te maken voor nieuwe mijnen. En terwijl sommige mijnwerkers amper genoeg geld hebben om eten of medicijnen voor hun familie te kunnen kopen, verdienen de mijnbouwbedrijven en de handelaren zakken met geld.

De makeITfair campagne roept de grote merknamen op om hun **VERANTWOORDELIJKHEID** te nemen. De situatie in de mijnen moet en kan veel beter – **VOOR MENS ÈN MILIEU!**

ONTDEK WAT JIJ KUNT DOEN OP WWW.MAKEITFAIR.ORG

WAARVAN WORDT IT GEMAAKT?

TANTALIUM

Tantalium wordt gebruikt voor condensatoren; een belangrijk onderdeel van mobiele telefoons, digitale camera's en laptops. De winning van Coltan, de erts waar het metaal Tantalium uit gehaald wordt, heeft de burgeroorlog in de Democratische Republiek Congo verhevigd.

KOBALT

Kobalt is een belangrijk onderdeel van de oplaadbare batterijen die je nodig hebt voor je laptop, mobiele telefoon of digitale camera. Zambia en de Democratische Republiek Congo leveren samen de helft van alle kobalt ter wereld. Mijnwerkers en fabrieksarbeiders in die landen staan bloot aan ernstige gezondheids- en veiligheids-risico's. Alleen al in 2005 stierven in Zambia 80 mensen in de mijnen.

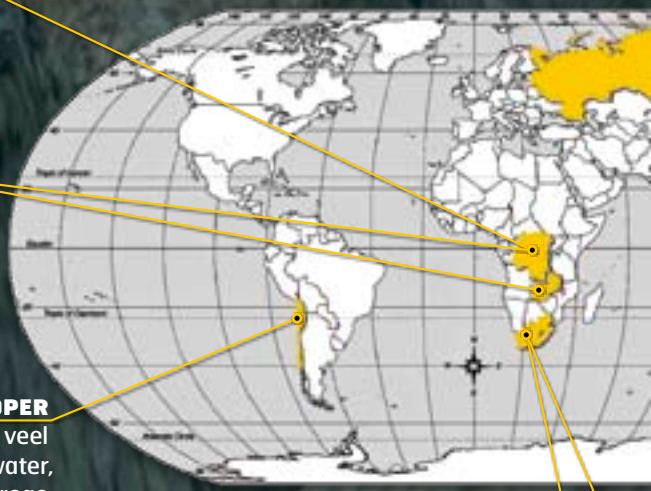

KOPER

Chili produceert het meeste koper ter wereld. Koper wordt gebruikt voor veel verschillende elektronische componenten. Kopermijnen gebruiken heel veel water, wat grote problemen met zich meebrengt voor de boeren in Chili. In het droge noorden verbruiken de mijnen het grondwater, zodat er te weinig drinkwater overblijft.

GOUD

Zuid-Afrika is de grootste goudproducent ter wereld. Goud wordt gebruikt in contactpunten op de printplaatjes van allerlei elektronische apparaten. Bij de goudwinning worden vaak schadelijke stoffen zoals cyanide gebruikt, die in het grondwater terecht kunnen komen. Het produceren van de 0.034 gram goud die nodig is voor de printplaat van één mobiele telefoon, levert minstens 100 kilo mijnafval op.

GOUDGERLIJK?...

- *Minstens 20 miljoen mensen werken in de mijnbouw, ongeveer 100 miljoen mensen zijn ervan afhankelijk voor hun inkomen.*
- *13 miljoen mensen werken in de zogenaamde kleinschalige mijnbouw, waar het werk nog zwaarder en gevaarlijker is.*
- *In de mijnbouw werken tussen de 1 en 1.5 miljoen kinderen.*
- *Ongeveer 15.000 mensen moesten hun huis uit om plaats te maken voor de grootste goudmijn ter wereld – de Freeport Mijn in Indonesië.*

NIKKEL
Nikkel wordt gebruikt voor batterijen. In Norilsk in Rusland is de uitstoot van nikkel- en kopersulfaat zo wijdverbreid dat de sneeuw er geel is.

ZELDZAME AARDMETALEN
Er zijn 17 verschillende zeldzame aardmetalen die worden gebruikt om fluoriserende stoffen voor computerschermen te maken. Deze metalen worden gewonnen in Binnen-Mongolië in China, waar de mijnbouw het milieu tot ver in de toekomst bederft. De smelt-ovens stoten gassen uit die de lucht vervuilen; soms zo erg dat de bewoners de zon nauwelijks nog te zien krijgen.

TIN
Tin wordt gebruikt in printplaten. In Indonesië – de op één na grootste tinproducent ter wereld – heeft deze mijnbouw een enorme milieuramp veroorzaakt. Bomen en planten verdwijnen; dorre, kale heuvels waar niets meer wil groeien komen er voor in de plaats.

PLATINA
Platina wordt gebruikt in computers, laptops en sommige flat screen televisies. In Zuid-Afrika worden steeds meer platinamijnen geopend. Hele dorpen worden verdreven – zonder compensatie – om plaats te maken voor nieuwe mijnen. Veertig procent van de mijnwerkers in de platinamijnen is ook nog eens contractarbeider. Contractarbeiders hebben bijna geen rechten en verdienen nog minder dan de gewone arbeiders. Ze doen vaak het gevaarlijkste werk met de minste bescherming.

Rampspoed in de mijnen

Met zijn tengere bouw lijkt Jean **NIET ERG GESCHIKT OM ZWARE ZAKKEN TE SJOUWEN** met de keien waar kobalt uit gewonnen wordt. Toch doet hij niet anders; soms wel 11 uur per dag, zes dagen per week. Daarvoor krijgt hij 2 tot 4 euro per dag.

Jean heeft gevraagd of we zijn echte naam of foto niet willen gebruiken.

Jean woont met zijn ouders en vier broers en zussen in een dorpje 40 kilometer van de groeve. **VROEGER GING HIJ NAAR SCHOOL, MAAR NU MOET HIJ WERKEN** en geld verdienen – zodat zijn familie te eten heeft.

> ***"Buitenlandse mijnbouwbedrijven komen hier de boel plunderen"***
>
> JEAN, 13 JAAR OUD, WERKT IN DE MIJNEN VAN KATANGA – DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO

Toch is Jean **NIET HET ENIGE KIND DAT ZIJN LEVEN NIET ZEKER IS** in de groeves en mijnschachten van Katanga. Meer dan eenderde van alle mijnwerkers hier is kind.

"Ik baal enorm van de buitenlandse mijnbouwbedrijven die de boel hier komen plunderen en de toekomst van mijn dorp bepalen. **ER IS HIER NIETS**. We hebben geen ambulance, geen elektriciteit, geen drinkwater. **ONDERTUSSEN WORDEN DE MIJNBAZEN STEEDS RIJKER, RECHT ONDER MIJN NEUS**. Ze weten niet eens wat het betekent om gul of meelevend te zijn."

SLA OM EN LEES WAT JIJ KUNT DOEN OM IT EERLIJKER TE MAKEN VOOR KINDEREN ZOALS JEAN...

WIENS VERANTWOORDELIJKHEID?

Mijnarbeiders in ontwikkelingslanden komen nauwelijks rond van het lage loon dat ze verdienen met het delven van mineralen – mineralen die wij nodig hebben voor onze mobiele telefoons en MP3spelers.

Bij ons neemt de overheid nieuwe wetten aan om hergebruik van elektronische producten aan te moedigen en het milieu te beschermen. Maar in de armere landen van de wereld wordt het water en het land door de mijnbouw vervuild. De mensen ademen er door de smeltovens verpestte lucht in, met alle gevaren van dien.

Nog maar een paar jaar geleden namen de meeste elektronica bedrijven geen enkele verantwoordelijkheid voor de manier waarop hun grondstoffen werden gewonnen. Als gevolg van de makeITfair campagne komt hier nu langzaamaan verandering in: bedrijven zoals Sony Ericsson, Philips, Samsung en HP doen nu onderzoek naar de herkomst van de door hen gebruikte metalen. Maar tot nu toe controleert niemand de arbeidsomstandigheden en milieuvervuiling bij de mijnen.

makeITfair vindt dat elektronica bedrijven moeten weten hoe het er aan toe gaat in de mijnen die hun grondstoffen leveren. En zij moeten zich inzetten voor veranderingen: omdat zij zoveel metalen verbruiken, kunnen ze ook veel invloed uitoefenen. Invloed die ze kunnen gebruiken om het leven van de mijnwerkers te verbeteren en onze aarde te beschermen!

En zo kun jíj helpen:

Log in op www.makeITfair en **STUUR EEN E-MAIL NAAR DE GROOTSTE ELEKTRONICA BEDRIJVEN**. Vertel ze dat ze de arbeidsomstandigheden van de mijnwerkers moeten verbeteren! Ook moeten ze schoon schip maken als het om milieuvervuiling gaat.

Als je een nieuwe mobiele telefoon of MP3-speler koopt, lever je oude dan ergens in waar hij **GERECYCLED** wordt! Hetzelfde geldt voor oude batterijen.

Er verschijnen nog meer makeITfair folders over de elektronica industrie, hou ze in de gaten - en doe mee met de makeITfair campagne op

www.makeITfair.org

MAKE IT FAIR

CONTACT:
SOMO
Coördinator makeITfair

Sarphatistraat 30
1018 GL Amsterdam
Tel: +31 (0)20 639 12 91
info@makeitfair.org
www.makeitfair.org

Deze publicatie is tot stand gekomen met steun van de Europese Unie. Uitsluitend SOMO is aansprakelijk voor de inhoud van deze publicatie, die op generlei wijze de standpunten van de Europese Unie weergeeft.

GEDRUKT OP FSC PAPIER

Oktober 2009

GRAPHIC DESIGN: JUSTAR.NL